

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 5. marcija 1873.

O b s e g: Čemu so postave na korist kmetijstva, ako se ne izpolnujejo? — Kako se seje seme gozdnih (borštih) dreves? — O govedarstvu. — Kje dobro žveplo dobodo vinorejci za žvepljanje trt. — Gospodarska skušnja. — Odprto pismo gosp. prof. L. Gariboldi-ju. (Konec.) — Nove knjige — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Čemu so postave na korist kmetijstva,
ako se ne izpolnujejo?

Taka pritožba se je slišala v poslednji seji odborovi družbe kmetijske gledé na deželno postavo od l. 1870., ktera velevala pokončevanje gosenic, kebrov in družih škodljivih mrčesov.

Tudi „Novice“ so razglasile to postavo, pa „Pratika“ od leta 1871. tudi, in že brez postave morali bi umni gospodarji sami gosenice na vso moč obirati dati s svojih dreves.

A vendar se vidijo skor povsod drevesa polna tega mrčesa! Lani je bilo belih metuljev na milijone, ki so zaplodili na milijone gosenic, — letošnja zima bila je topla, ki ni nič pokončala tega mrčesa. Kolika škoda tedaj žuga našemu sadnemu drevju!

In vendar držijo gospodarji križema roke!

„Kaj pa mi pomaga, če jez obiram svoje drevje, moj zanikerni sosed pa ne?“ — take ugovore slišimo pogostoma. — Res je to; al ta ugovor zdaj ne velja, ker imamo postavo, ktera ukazuje, da zanikerneži se smejo kaznovati od 1 do 20 goldinarjev kazni, ktera se plača v županijsko kaso, ali pa s zaporom od 12 ur do 4 dni. Pridni gospodar! Zatoži zanikernega sosedu županu, in obrati bo moral gosenice ali pa kazen plačati, za ktero se bodo najeli ljudje, ki bodo obrali drevje zanikernih.

Gospodje župani! zdaj pa do Vas par besedi. Ali se ravirate po gori omenjeni postavi? Povejte nam: ali ste v svoji županiji oklicali oktobra meseca lani in letos svečana meseca obiranje gosenic, kakor postava ukazuje? Vedite, da ces. okrajna gospodarska ima dolžnost paziti nad tem, ali ste to storili ali ne, in če niste, da ima pravico, Vas kaznovati od 10 do 20 gold.

Pa kaj! vsaj so cesarske okrajne gosposke o tem tudi tako zanikerno, kakor Vi, in imajo zdaj več opravila s tem, da lovijo podpise na znano peticijo do presvitlega cesarja, kakor da bi lovili deželi na korist zanikernost o goseničji postavi!

Kako se seje seme gozdnih (borštih) dreves?

Po „navodu“ M. Scheyer-a.

Družba kmetijska bo razdelila iz državne subvencije ravno zdaj veliko gozdnega semena. Al ona se boji, da mnogo gospodarjev je, ki ne vedo, kako naj se seje, da ne bode seme s trudom vred zavrženo. Kdor

je mislil, da ga bo sejal kar tje go gozdu, kjer so goličave in pleše, grozno se moti, nič ne bo dosegel. V drevesnico mora seme priti in iz nje še le v drugem ali tretjem letu se morajo drevesca na svoja mesta v gozd presaditi. O tem gospodarje podučuje sledeči poduk.

Če si hoče gospodar le za-se odrediti čvrstih sadik, naj odloči v ta namen na svojem vrtu ali blizu svoje hiše majhen prostor, kateri naj bo dolg 1 seženj in ravno toliko širok (kar je en štirjašk seženj) ali pa k večjemu 2 sežnja dolg in en seženj širok.

Zemlja na tem odločenem prostoru naj se do dobrega prekoplje in trava s koreninami izruje. Ves prostor naj se na to razdeli tako, da se naredé pota počez, to je, po širokosti, po tri čevlje saksebi; tako se naredite 2 lehici, ali pa, če je prostor 2 sežnja dolg, 4 lehice, do katerih se lahko pride od obeh strani, kar je tudi potrebno o pletvi, da se lehice in sadike ne pohodijo.

Ko so lehice po tri čevlje široke narejene, skopljejo naj se po lehicah in sicer po dolgem žlebički ali razori; žlebički naj bodo globoki po palcu in ravno toliko, to je, po palcu, globoki, saksebi pa naj bodo po štiri palce; v te žlebičke naj se seme drevesno vseje, in sicer bolj redko, če je seme veliko, bolj gosto pa, če je seme manjše. Tako posejano seme naj se z roko pa rahlo pokrije z zemljo.

Sme se sicer tudi seme posejati po vsi lehici vprek, brez žlebičkov; al ta setev je slabejša od une z žlebički, ker se pri pletvi trave in plevela tudi nježne sadike s plevelom vred izrujejo iz zemlje, kar pa se ne zgodi tako lahko, če sadike v lepi vrsti rastejo iz žlebičkov.

Borovo in smrekovo seme ozeleni že v šestih tednih, in kakor hitro prilezejo sadike iz tal, že se razločijo od družih zelišč po svojem listji. Mlade sadike morajo se pridno in večkrat opleti, tudi zalivati se jim mora, če je suša velika.

Zemlja, v ktero se drevesno seme poseje, pokrije naj se z brezovimi ali drugimi vejami tako, da se veje ne tišče tal, da pod njimi seme zeleneti more; dobro je pokrivati zato, da ptički, semena iskaje, zemlje ne razkopljejo.

Tako napravljeno ogradico v vrtu za gozdne sadike imenujemo drevesnico ali sadišče (Pflanz- oder Saatschule), in napravlja se le spomladi.

Če sadike pregosto poženejo iz tal, treba jih je drugo leto prebrati, da postanejo bolj redke; tako hitreje in bolj čvrsto rastejo. Te izruvane sadike naj pa se posade v drugo zemljo, in sicer tako, da se jih posadi več skupaj; tretje leto bodo močne že za presad v gozd.